

βορβόρι τό, ἀμάρι. *βουρβούρι* Λεξ. Βλαστ. 374.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βόρβορος*.

Ὑδωρ βορβορώδες. Ἡ λ. κατὰ πληθ. *Βορβόρια* τῶν. Ρόδ.

βορβοροκαλόγυρος ἐπίθ. ἀμάρι. *βορβοκαλόγυρος* Κύπρ. Οὐδ. *βορβοκαλούριν* Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *βόρβορος* καὶ **καλόγυρος*.

Ὁ ἔχων χρώμα βορβορώδες, ἥτοι φαιόν, καὶ τὰ κέρατα κυκλικά, συνεστραμμένα, ἐπὶ αἰγῶν καὶ τράγων.

βορβοροκαύκαρος ἐπίθ. Κύπρ. Οὐδ. *βορβοκαυκάριν* Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *βόρβορος* καὶ *καύκαρος*.

Ὁ ἔχων χρώμα φαιόν ὡς ὁ πηλὸς καὶ στερούμενος κεράτων, ἐπὶ αἰγός.

βορβορολούβξας ἐπίθ. ἀμάρι. *βορβορολούξας* Κύπρ. Θηλ. *βορβορολουβέ* Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *βόρβορος* καὶ *λουβξάς*. Τὸ βορβορολούξας ἐκ τοῦ ἀμαρτ. διαμέσου τύπου βορβορολούβξας.

Ὁ ἔχων χρώμα φαιόν ὡς ὁ βόρβορος καὶ φέρων δύο λοβοειδῆ σαρκώματα παρὰ τὰς παρειάς, ἐπὶ αἰγός.

βορβορολουβετούδιν ἐπίθ. οὐδ. Κύπρ. *βορβορολουβετούιν* Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ ἀμαρτ. οὐδ. ἐπιθ. *βορβορολουβετίιν*, ὃ ἐκ τοῦ ἐπιθ. **βορβορολούβετος*.

Ἡ σημασία τοῦ ἐπιθέτου τούτου λεγομένου ἐπὶ μικρᾷ αἰγός εἶναι ἢ τοῦ οὐδετέρου τοῦ βορβορολούβξας, ὃ ἰδ.

βορβορόπηλα τά, Κύπρ. *βορβόπηλα* Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *βόρβορος* καὶ *πηλά*, δι' ὃ ἰδ. *πηλός*.

Ὁ τύπ. *βορβόπηλα* κατ' ἀνομ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1, 224.

Λάσπη ἀκάθατος, βρωμερά, βόρβορος: Ἐπερνοῦσεν ἕνα ἀμάξιν τὸ ἐπισύλησέν με βορβόπηλα. || Παροιμ. Ὁπκοῖος ἀνακατών-νει τὰ βορβόπηλα μπαίννον μέσ' ἔς τὴν μούτ-την του. Συνών. *βορβοπηλιά*, 1, *βορβοροπηλός*, *βόρβορος* Α 1.

βορβοροπηλιά ἡ, Κύπρ. *βορβοπηλιά* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βορβορόπηλα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιά. Τὸ βορβοροπηλιά κατ' ἀνομ.

1) *Βορβορόπηλα*, ὃ ἰδ. 2) Μεταφ. ἠθικὸς ρύπος, φαυλότης. Συνών. *βόρβορος* Β 2.

βορβοροπηλός ὁ, Κύπρ. *βορβοπηλός* Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *βόρβορος* καὶ *πηλός*.

Βορβορόπηλα, ὃ ἰδ.

βόρβορος ὁ, λόγ. σύνηθ. καὶ δημῶδ. Κύπρ. Πόντ. (Τραπ.) Θηλ. *βούρβουρη* ΚΘεοτόκ. Γεωργ. Βιργιλ. 7 καὶ 66 *βορβόρα* Κύπρ. *βορβοροῦ* Κύπρ. Οὐδ. *βορβόριν* Κύπρ. Πληθ. *βόρβορα* τά, Κυπρ. *βούρβουλα* Θράκ. (Αἰν.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. *βόρβορος*.

Α) Κυριολ. 1) Ἀκάθατος καὶ βρωμερά λάσπη Θράκ. (Αἰν.) Κύπρ.—ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἀν. 66: Ἐπ-πεσεν ἔς τὸν βόρβορον τὸ ἐγίνηκεν σὰν τὸν δοῖρον (χοῖρον) Κυπρ. Ἀπ-πέξω πὸ τὸ στενὸν μας ἐνὶ οὐλ-λον βόρβορα αὐτόθι. Βαρειὰ εἶναι ἡ μυρωδιά τῆς βούρβουρης ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἀν. || Παροιμ. Ὁπκοῖος ἀνακατών-νεται μὲ τὰ βόρβορα τρώων τον οἱ δοῖροι (ὅτι κακὰ τὰ ἐπακόλουθα τῆς μετὰ τῶν φαύλων συναναστροφῆς) Κύπρ. || Ἄσμ.

Δὲν τὰ θάψαν μὴ παππάδεις, δὲν τ' ἀνάψαν κιριά, μόν' τὰ πῆραν καὶ τὰ ρίξαν μέσ' ἔς τὰ βούρβουλα

Αἰν. Συνών. *βορβορόπηλα*, *βορβοροπηλιά* 1. 2) Ἴλὺς ποταμίου ὕδατος ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἀν. 7: Σεχειλισμένο χύνεται καὶ πλημμυράει τὰ πάντα σκεπάζοντας μὲ βούρβουρες.

Β) Μεταφ. 1) Ἀνάμειξις πραγμάτων, ἀταξία, κυκεῶν Πόντ. (Τραπ.) 2) Ἠθικὸς ρύπος, φαυλότης λόγ. σύνηθ.: Σ' αὐτὴ τῇ δουλειᾷ εἶναι βόρβορος. Συνών. *βορβοπηλιά* 2.

Γ) Ἐπιθετικ. 1) Ὁ ἔχων χρώμα φαιόν, ἐπὶ ζῶων Κύπρ. 2) Πελώριος Πόντ. (Τραπ.)

βορβοροτράχηλος ἐπίθ. ἀμάρι. *βορβοροτράδηλος* Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *βόρβορος* καὶ *τράχηλος*.

Ὁ ἔχων κατάστικτον καὶ βορβορώδες χρώμα τοῦ τραχήλου, ἐπὶ βοῶς ἢ τράγου.

βορβορότρουλ-λος ἐπίθ. Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *βόρβορος* καὶ *τροῦλλος*.

Ὁ ἔχων χρώμα φαιόν κατὰ τὴν κεφαλὴν, ἐπὶ αἰγός.

βορβορράβδι τό, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *βορβός* καὶ *ραβδί*.

Τὸ ξύλον διὰ τοῦ ὁποῖου ἐξορύσσουν ἀπὸ τὴν γῆν τοὺς βολβούς.

βορβορώνω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. *βορβορῶ* = *μαῖνω*, *μολύνω*.

Καταβαραθρῶ, ἐξοντώνω (ἀρχικῶς θὰ ἐσήμαινε καταρρίπτω εἰς βόρβορον): Ἐβορβορώσαμε τζοῖ (τοὺς ἀντιπάλους μας). Συνών. *χαντακώνω*.

βορβός ὁ, βολβός Ἰθάκ. Πελοπν. (Λακων.) βελβός Ἀστυπ. *βορβός* σύνηθ. *βορβό* Τσακων. *βουρβός* πολλαχ. *βερβός* Ἀστυπ. *βορβός* Κέως Πελοπν. (Καλάβρυτ. Παππούλ.) *βρουβός* Πελοπν. κ. ἄ. Πληθ. *βορβά* τά, Εὐβ. (Κάρυστ. Ὁξύλιθ.) Κύθν. — Λεξ. Δημητρ. *βορβά* Εὐβ. (Κάρυστ.) *βρουβά* Εὐβ. (Πλατανιστ.) Σάμ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *βολβός*, παρ' ὃ καὶ μεσν. *βουλβός*.

1) Ὁ ὑπόγειος κορμὸς τῶν φυτῶν τῆς τάξεως τῶν λειριωδῶν (liliaceae) σύνηθ.: Φρ. Ἀναχλὸς *βορβός* (ἀτροφυκὸς βολβός καὶ μεταφ. ἐπὶ ἰσχυροῦ ἀνθρώπου) Πελοπν. Συνών. *κρεμμύδι*. 2) Τὰ κεφαλόρριζα ἢ βολβώδη φυτὰ τῆς ἀνωτέρω τάξεως α) Τοῦ γένους τῆς Λεοπολδίας (Leopoldia) Λεοπολδία ἢ Ἑλληνική (Leopoldia Graeca), Λεοπολδία ἢ Χολτςμάνειος (Leopoldia Holzmanii) καὶ Λεοπολδία ἢ πολύκομος (Leopoldia comosum), τῶν ὁποίων οἱ βολβοὶ εἶναι ἐδωδιμοὶ, συνήθη ζιζάνια τῶν σιτηρῶν (πβ. Θεοφρ. Ἱστορ. φυτ. 8, 8, 3 «φιλεῖ δὲ μάλιστα ἐν τοῖς πυροῖς γίνεσθαι τὸ τῶν βολβῶν σπέρμα») σύνηθ. β) Τοῦ γένους τοῦ βοτρυάνθου (botryanthus) βοτρυάνθος ὁ βοτρυώδης (botryanthus racemosus) πολλαχ. Συνών. *καλογραιά*, *ψωμί τοῦ κόυκου*. γ) Ὑάκινθος ὁ σταχυερὸς (hyacinthus spicata) πολλαχ. 3) Ψευδοβρυωνία ἢ δίοικος (bryonia dioica) καὶ ψευδοβρυωνία ἢ Κρητικὴ (bryonia Cretica) τῆς τάξεως τῶν κολοκυνθωδῶν (cucurbitaceae) πολλαχ. Συνών. *ἀγριοκλήμα* 3, *ἀγριοκολοκυνθιά* 1 καὶ 2. 4) Ὁ βολβός τοῦ ὀφθαλμοῦ Ἀμοργ. Εὐβ. (Κάρυστ. Ὁξύλιθ. Πλατανιστ.) Κέρκ. Κύθν. Κύπρ. Νάξ. (Δαμαρ. Καλόξ. Κορων. Μον. Φιλότ.) Πελοπν. (Ἀρχαδ. Κίτ. Κορινθ. Παππούλ.) Σάμ. Τσακων. Χίος: Πονῶ τοὺς βορβούς μου Χίος Νά βγουν οἱ βορβοὶ τῶνε ματιῶ σου! (ἀρά) Δαμαρ. Νά βγάλῃ τὰ βορβά του:

αρά) 'Οξύλιθ. Τηγανίζω ἀβγά βορβούς (συνών. ἀβγά ἀτρία) Χίος || Φρ. 'Εχούθησα οἱ βορβοί του (ἐχύθησαν οἱ βολβοί του, ἦτοι ἐτυφλώθη) Κίτ. 'Η σημ. καὶ μεσν. 5) ὁφθαλμός τῶν φυτῶν ἰδίᾳ ὁ ἐξωγκωμένος Κύθν. συνών. μάτι, μπουμπούκι.

Πβ. βορβέλλα, βορβί, βορβίδι, βορβούλλι, βορ-ούτσι. [**]

βορβοτσέκουρο τό, Πελοπν.

'Εκ τῶν οὐσ. βορβός καὶ τσεκούρι.

Πέλεκυς, τσεκούρι (τὸ α' συνθετ. ἄνευ σημ.). 'Η λ. λογοπ., ὁ ἰδ. ἐν λ. βορβογέλαδο.

βορβοτσία ἡ, Τσακων.

'Εκ τοῦ οὐσ. βορβός.

Φυτὸν μὲ ὑπόγειον βολβὸν μικρότερον τοῦ κοινοῦ βολβοῦ καὶ μὴ ἐδώδιμον.

βορβούλλι τό, ἀμάρι. βουρβούλλι Μέγαρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βορβός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούλλι.

Βορβός 2 α, ὁ ἰδ.

βορβούτσι τό, ἀμάρι. βουρβούτσι Πελοπν. (Κόκκιν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. βορβός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούτσι.

Βορβός 2 α, ὁ ἰδ.

βορδεύω ἀμάρι. βορδεύγω Κρήτ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βόρδως.

1) Γίνομαι ὡς ἡμίονος, παχύνομαι πολὺ: 'Εβόρδεψε καὶ δὲ βορεῖ νὰ κουνήσῃ βλεθ. Συνών. βορδωνίζω 1.

2) 'Εξοιδαίνομαι, φουσκώνω, συνήθως ἐπὶ ὀσπρίων διαποτιζομένων ὑπὸ ὕδατος: 'Αφησ' τοῖ φασούλλες νὰ βορδέψουνε, γκατὶ ἀλλεῶς δὲ βράζουνε.

βορδί τό, ἀμάρι. βορτίν Κύπρ.

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. βόρδως.

Μικρὸς ἀρσενικὸς ἡμίονος. Συνών. βορδοῦδι.

βόρδος, ἰδ. βόρδως.

βορδοῦδι τό, ἀμάρι. βορτούν Κύπρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βόρδως καὶ τῆς ὑποκοριστικῆς καταλ. -οῦδι.

Βορδί, ὁ ἰδ.

βορδωκεντρέα ἡ, ἀμάρι. βορδωκεντρέα Πόντ. (Τραπ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. βορδωκεντρέας.

1) 'Η ράβδος διὰ τῆς ὁποίας ἐλαύνει τοὺς ἡμίονους ὁ ἡμιονηγός. 2) Συνεκδ. τὸ βούκεντρον.

βορδωκεντρέας ὁ, ἀμάρι. βορδωκεντρέας Πόντ. (Τραπ.)

'Εκ τῶν οὐσ. βόρδως καὶ κέντρο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -έας, δι' ἣν ἰδ. -ξάς.

1) 'Ο ἡμιονηγός. 2) Συνεκδ. ὁ ζευγολάτης.

βορδωκοίλης ἐπίθ. Κρήτ. βορδωκοίλης 'Ιων. (Πέργαμ.) Οὐδ. βορδωκοίλι Προπ. ('Αρτάκ.)

'Εκ τῶν οὐσ. βόρδως καὶ κοίλῃ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ης. Περὶ τοῦ οὐδετέρου βορδωκοίλι πβ 'ΑνθΠαπαδόπ. ἐν 'Αθηνᾷ 37(1925) 137 κέξ.

1) 'Ο ἔχων κοιλίαν ἐξωγκωμένην, γάστρων Κρήτ. Συνών. ἀσκοκοίλης, βατραχοκοίλης 1, βορδοκοίλης, βορδοκοίλῃ, κοίλαρᾶς. β) 'Ο κοντός τὸ ἀνάστημα καὶ χονδρὸς 'Ιων. (Πέργαμ.) 2) Οὐδ., τὸ ἐντελὲς στρογγύλον, ὀλοστρόγγυλον Προπ. ('Αρτάκ.)

βορδωνάκι τό, ἀμάρι. βουρδωνάτσι Μεγίστ.

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. βορδώνι διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άκι.

Μικρὸν φυτὸν ἀσφοδέλου.

βορδωναρειὸ τό, 'Αθ. βορτωναρκὸν Κύπρ. βουρδωναρειὸ 'Αθ. Σχίαθ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βόρδωνας, δι' ὁ ἰδ. βόρδως, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αρειό.

Στάβλος ἡμίονων.

βορδωνάρι τό, 'Ανδρ. Μέγαρ. Νάξ. ('Απύρανθ. Βόθρ. Καλόξ. Κορων.) Πάρ. Πελοπν. (Μάν.) Ρόδ. Σῦρ. Χίος κ. ἀ. — Λεξ. Πρω.Δημητρ. βουρδωνάρι Σῦρ. — Λεξ. Μπριγκ. βουρδωνάρ' Σάμ. Σχίαθ. βορδωνάρ' Πόντ. ('Αμισ.) βερδωνάρι Χίος βοθωνάρι Χίος βουρδωνάρι 'Ηπ. βουρδωνάρι Κύθηρ. βουλδωνάρι Κέρκ. μπουντουνάρι Πελοπν. (Τριφυλ.)

'Εκ μεταγν. ἀμαρτ. οὐσ. βορδωνάριον, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπαρξὶς πιστοποιεῖται ὑπὸ τοῦ ἐν παπύροις βουρδωνάριον = ἡμίονος. 'Ιδ. Λεξ. FPreis. ἐν λ.

A) Κυριολ. 1) 'Η μεγάλη κορυφαία δοκὸς τῆς στέγης, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζονται αἱ ἐκατέρωθεν μικρότεραι δοκοὶ 'Ανδρ. 'Ηπ. Κύθηρ. Νάξ. ('Απύρανθ. Βόθρ. Καλόξ. Κορων.) Πάρ. κ.ἀ. Συνών. ἀξόνι 1 β. 2) 'Η μεγάλη δοκὸς ἡ ὑπανεχούσα τὸ πάτωμα Πελοπν. (Τριφυλ.) 3) 'Η μεγάλη ὀριζοντία δοκὸς τοῦ ἐλαιοτριβείου, εἰς ὁπὴν τῆς ὁποίας εἰσέρχεται ἡ κορυφή τοῦ στρεφομένου κοχλίου τοῦ πιέζοντος τὰς ἐλαίας Κέρκ. Σχίαθ. Χίος κ. ἀ. — Λεξ. Πρω.Δημητρ. Συνών. βορδωνάρις 2. 4) Δοκὸς παχεῖα Μέγαρ. Πελοπν. (Μάν.) Σῦρ. κ.ἀ. — Λεξ. Μπριγκ.: Φρ. Μπρισίμι βορδωνάρι (πολὺ χονδρὸν) Σῦρ. 'Η σημ. καὶ παρὰ Δουκ. 5) Στενὸν καὶ μακρὸν ξύλον Νάξ. ('Απύρανθ) β) Ράβδος Ρόδ. 6) Στενὸς καὶ μακρὸς λίθος Νάξ. ('Απύρανθ.) 7) Εἶδος εὐμεγέθους δαμασκῆνου Πόντ. ('Αμισ.) 8) Τὸ μὴ καλῶς ἐψηθὲν ἢ τὸ κακόβραστον ὄσπριον Χίος.

B) Μετων. 1) Ζῶν μεγαλόσωμον ἢ ἄνθρωπος μεγαλόσωμος Σάμ. 2) 'Ανθρωπος ἀδέξιος ἢ ἀμβλύνους Σάμ. Χίος.

Πβ. βορδωνάρις, βορδώνι.

βορδωνάρις ὁ, 'Αθ. Κρήτ. Ρόδ. Χίος κ. ἀ. — Λεξ. Δημητρ. βουρδωνάρις (Πανδῶρ. 8,423). βουρδωνάρις 'Αθ. Καππ. Τήν. Χίος κ. ἀ. — Λεξ. Μπριγκ. Δημητρ. βουρδωνάρις 'Αθ. βουρδωνάρ' Μακεδ. (Κασσάνδρ. Χαλκιδ.) βορτωνάρις Κύπρ. βορτωνάρος Κύπρ. Πληθ. βορδωναραῖοι 'Αθ. βουρδωναραῖοι 'Αθ.

'Εκ τοῦ μεσν. οὐσ. βορδωνάριος, παρ' ὁ καὶ βουρδωνάριος καὶ βουρδουνάριος, ὁ ἐκ τοῦ Λατιν. *burdonarius*. Περὶ τῆς λ. ἰδ. PKretschmer ἐν Byzant. Zeitschr. 7,399. 'Η λ. καὶ παρὰ Σομ. Τὸ βουρδωνάρις καὶ παρὰ Βλάχ. 'Ο πληθ. βορδωναραῖοι καὶ παρὰ Δαπόντε (ἐκδ. ÉLegrand Biblioth. 3,225).

A) Κυριολ. 1) 'Ο ἔχων τὴν φροντίδα τῶν ἡμίονων ἢ ὁ δι' ἡμίονων ἐνεργῶν μεταφοράς, ἰδίᾳ ἐπὶ μοναχοῦ ἢ ὑπηρέτου μοναστηρίου 'Αθ. Καππ. Κρήτ. Κύπρ. Μακεδ. (Κασσάνδρ. Χαλκιδ.) Ρόδ. Χίος. κ.ἀ. — (Πανδῶρ. ἐνθ' ἄν.) — Λεξ. Μπριγκ. Δημητρ. β) Καθόλου ὁ ἐνεργῶν μεταφοράς ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων διὰ ζῶων φορηγῶν, ἀγωγιάτης Κρήτ.: Παροιμ. φρ. "Οποῖος γάδαρος κ' ἐγὼ βορδωνάρις (ἀρκεῖ νὰ μὴ παρακωλύωμαι ἐγὼ εἰς τὸ ἔργον μου καὶ ἀδιαφορῶ ποῖος κυβερνᾷ). 2) 'Υπὸ τὸν τύπ. ἀπάνω βορδωνάρις ἢ βουρδωνάρις, ἡ μεγάλη

